

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление

Автор на дисертационния труд: Незир Халили

Задочен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:

Стратегически решения в земеделските производствени предприятия в Косово

Рецензент: Проф. д-р Нели Андреева Бенчева,

Аграрен университет, гр. Пловдив; 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научната специалност Организация и управление на производството, определена за член на научното жури със заповед № РД--16-532/08.05.2019 год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Докторантът Мухамет Незир Халили е отчислен с право на защита с решение на заседание на КС с Протокол от КС № 13/17.12.2018 г., към катедра „Мениджмънт и маркетинг“, утвърдено на ФС при факултет Икономика с Протокол № 180/20.12.2018 г. Мухамет Халили има пет публикувани статии, от които три са по тематиката на дисертационния труд. Чрез така представените научни публикации докторантът отговаря на минималните наукометрични показатели за придобиване на ОНС „Доктор“ посочени в чл. 2А от ЗРАСРБ.

2. Актуалност на проблема.

Дисертационният труд разглежда актуална и значима тема, свързана с ролята на научните изследвания в областта на управлението и по-конкретно разработване на стратегически управлениски решения за развитие на земеделските производствени предприятия в Косово. Имайки предвид, че аграрният сектор на Косово е в процес на трансформация от централно планова към пазарна среда и все още несигурната и нестабилната среда, в която функционират, нуждата от

изследвания на стратегически подходи и решения за развитие е от ключово значение.

В тази връзка, избраната тема третира важни и актуални аспекти на значението на стратегическите управлensки решения за ефективно използване на наличните ресурси за постигане на поставените цели.

Анализът и оценката на ефектите от прилаганите лидерски стилове, както и влиянието им върху начина на вземане на решения са в основата на предложения ефективен модел за вземане на управлensки решения в условията на силно въздействие на обкръжаващата бизнес среда, от които до голяма степен зависи бъдещото развитие на производствените предприятия в аграрния сектор на Косово.

Считам, че докторантът умело, с обективни аргументи е обосновал актуалността на избраната тема.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Дисертационният труд е разработен в обем от 144 стандартни страници. По отношение на структурата и съдържанието на дисертационния труд следва да посочим, че е постигнато добро представяне на материала. Трудът е структуриран по следния начин: три глави, заключения и препоръки, 2 приложения, списък на използваната литература. Използвани са 45 литературни заглавия. Резултатите от емпиричните изследвания са илюстрирани на 14 таблици и 26 фигури.

Целите, задачите и методите на изследването са изложени логично и последователно. За постигането на целите са решени шест научноизследователски задачи, които включват главно анализ на процесите на вземане на решения, обосноваване на ролята на информацията и характеристика на нейното влияние върху процеса на вземане на решения, оценка на ролята на образованието, квалификацията, професионалните умения на мениджърите. Реализирането на целите и задачите на изследването се постига чрез анализ и синтез на собствени емпирични изследвания и официални статистически данни.

Използваните методи за анализ са: сравнителен, абстрактно-логичен, описателен и по-конкретно синтез, индукция и дедукция. За целите на изследването е използван анкетния метод, чиито резултати са обработени със

статистически методи. Това е позволило докторанта да направи обективна характеристика на получените емпирични резултати с оглед доказване на поставените пет хипотези.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Структурата на дисертационния труд е построена съобразно поставените цели и задачи на проучването.

В представеният дисертационен труд са направени важни теоретични обобщения, решения и изводи за ролята и значението на стратегическото управление и подходи за постигане на целите на земеделските производствени предприятия. Използваните методи и средства на експертна оценка са позволили да се разкрият и оценят особеностите на стратегическото планиране и анализ при тяхното управление.

В дисертацията се съдържат конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване. Приносите до голяма степен обогатяват научните знания за изследване и оценка на стратегическите решения и лидерството в конкретните му стилове за развитие на земеделските производствени предприятия, в икономическите условия на Косово.

Постигнатите резултати показват, че докторантът притежава добра теоретична подготовка, знания и способност за научно изследване.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В първи глава е направен систематизиран анализ на основните теоретични постановки на управлението на съвременните предприятия. В резултат на критичен анализ на съвременни теории е направен сполучлив опит да се дефинират понятията „стратегия“, „визия“, „мисия“, „стратегически анализ“ и „стратегически план“. Разкрити са основните принципи на ръководството и лидерството в процеса на управление на взаимоотношенията в процеса на вземане на управленски решения. В този контекст са поставени значими проблеми на използване на информация в процеса на дефиниране и вземане на решения. От тази позиция е направен задълбочен анализ на интегрирания подход на вземане

на решения. Посочен е алгоритъм за прилагане на този подход включват осем фази.

Акцентира се върху ключови фактори в процеса на вземане на решения. В тази връзка се разкрива необходимостта от прилагане на три подхода в процеса на вземане на решения. На основата на анализ докторантът предлага конкретни техники на вземане на управленски решения, в условията на различни управленски ситуации.

Втора глава е посветена на влиянието на обкръжаващата среда за вземане на управленски решения в земеделските производствени предприятия и подходи за тяхното управление. Изследването включва анализ на главни фактори на околната среда и техните особености на влияние в процеса на вземане на решения..

Основавайки се на влиянието на тези фактори, докторантът предлага мениджърите да разработят и реализират стратегии, насочени към повишаване на конкурентните предимства на земеделските производствени предприятия.

В трета глава е направен анализ на стратегическото управление на конкретния обект на изследване. Задълбочено са проучени и разкрити особеностите на организационната структура и портфолио на продуктите на производство.

Обективността, точността на получените резултати и оценките на стратегическото управление се базират на резултатите от проведена анкета.

В дисертацията се съдържат конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно доказват достоверността на разработените хипотези за влиянието на околната среда върху процеса на вземане на решения.

6. Приноси на дисертационния труд.

В представения дисертационен труд **могат да се посочат следните по-важни:**

Научни приноси

1. Направен е критичен преглед на литературни източници и са доизяснени основни понятия свързани с стратегическото управление на земеделските производствени предприятия.

2. Адаптирана е методика за анализ и оценка на факторите, въздействащи върху процеса на вземане на решения в земеделските производствени предприятия.
3. Направен е анализ и оценка на факторите, които влияят върху процеса на вземане на решения в земеделските производствени предприятия.

Научно-приложни приноси

От научните приноси с практическо приложение ще посочим следните:

4. Направени са предложения и конкретни насоки за повишаване на ефектите от процеса на вземане на управленски решения.

7. Критични бележки и въпроси.

Към дисертацията могат да се направят конкретни бележки и препоръки, които по преценка на докторанта могат да се отразят при евентуално публикуване на дисертацията или части от нея:

- 1) Направеният теоретичен преглед на научните изследвания по въпросите на управление и стратегически решение е доста осъден. Посочени са литературни източници, които не са цитирани в списъка литературни заглавия(стр.11).
- 2) Методологията и методическият подход на изследването следва да се разработят още в първа глава на дисертационния труд.
- 3) Редица постановки се нуждаят от по-ясна аргументация, подкрепени с конкретни резултати от собственото изследване. На места е необходима по-ясна позиция и постановки по методически въпроси.
- 4) Препоръчително е резултатите от анализа да бъдат обобщени в края на всяка глава.
- 5) Заключенията и препоръките следва да се поставят след трета глава, а не след приложението.

8. Публикувани статии и цитирания.

Представеният автореферат отразява коректно съдържанието на

дисертационния труд. В него в синтезиран вид са изложени основни моменти от дисертацията: обща характеристика; съдържание и постройка на работата; научни приноси; публикации по въпросите на дисертационния труд. Във връзка с дисертационния труд са публикувани пет статии-3 самостоятелни и 2 в съавторство.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научните и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на НЕЗИР ХАЛИЛИ образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Организация и управление.

Дата: 23.05. 2019г.
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:
(проф д-р Нели Бенчева)